

مہی بابانین ناغیل لاریندان

ایس

پرویز فروهر

اورمو-۱۳۷۹

(سون بۆلوم)

حجی بابا دئدی: «آلار به.. آلا..، ہلہ بششده گنچہر اویانسا.. اونودا ہلہ بولار بیلینہ نلردی ہا.. دئییلن لردی، اوزہ چیخانلاردی ہلہ، آلاہ عالیم.»

دئدیم: «ہلہ من ائلہ ایندی باش تاپیرام کی کندیلیر نہدن؟ قاباکی شورانی، یئنی دهن شورا چیخاردمادیلار..ر!»

حجی بابا دئدی: «ہلہ سندہ بیر آز صبر ائیلیہر دین دا..، ہلہ باش تاپاسا..ن!»

ائلہ سؤز بورا چاتمیشدی کی جہوہر عمی کی کنددہ اونون اوچون ہنچ کیم اصلاً پول-مول بوج وئرمزدی. آما نئچہ یول حجی بابادان بوج آماغا گلیمیشدی. حجی بابا دا دئمیشدی کی گندسین ائوین بیجاغیندا، پالاسین قولاغی آلتینیدان، احتیتیغی اولدوغو قدر گؤتورسون. آما بو یول جہوہر عمی پالاسین قولاغی آلتینی بوش گؤروبین آتدان آتدان بیر حجی بابایا باخان کیمی اولدو. ائلہ حجی بابا دا اونا باخیب، باشین توولاییب، دئدی: «اح جہوہر عمی، واللہ دا..، گؤرورسن کی..، قوربانین اولوم بئلہ بعضی لری آپاردیغی بوجلارینی قایتارمایاندا..، احتیاجی اولانلاریندا الی بوشدا قالیر، بہ قادن آلیم.»

جہوہر عمی یازیق اوتانان کیمی اولوب، باشین آشاغی سالارکن بیر سؤز دئمہ ییب، گئتدی. آما مندہ اوزومو، حجی بابایا دؤنوب اؤزومہ حق وئروئره دئدیم: «بئلہ اولارہا حجی بابا، ایندی گؤردون کی من دیہہ نلر گؤوہردی..؟ یوخ!؟»

تعجب لہ دئدی: «ہانچی سن دیہہ نلر؟»

دئدیم: «آخی یادیندان چیخیب کی ہئی دیہہ ردم بیر بئلہ اونا بونا ایطمینان ائدیب، پول وئرمہ..، دئمہ زدیم کی پوللاری گتیرمز لر، اوندآ آرادا ایتہر-باتار-گندہر، بیولوم ایکی الین اولار، بیردہ بیر شیرین بیانین کؤ کو..؟»

حجی بابا گولوب دئدی: «یوخ یوخ یو..خ، چوخ دا اوچور دئییل کی سن فیکیر ائدیرسن!»

قالمیشدیم کی نہ دیہہ یانی! داہا نہ چور اول بیلہدی؟»

... بیر آز دوروخسونونارکن توموب، سونرا تعجب لہ دئدی: «حجی

بابا.. یانی سن، کیم لردن دانیشیرسان؟ کیم لردہ..ن!»

ح:- «اونلاردان دانیشیرام کی کندین، کندیلیرین داشین بہ تہردن دؤش لیرنہ چالیرلار..، آما ایشدہ ایستہ ییرلر کی زورویلا اونلار دیہہ نلر اولسون، نیہ کی..! فیکیر ائیلہ ییرلر کی کندیلیر، «کہ تدی- مہ تدی» دیلہ..، ہنچ زاد بیلمز لر، و تکجہ اؤزلرینی «ئلجہ بیلہن» ساییرلار. نئجہ دئہ ییرلر، «ہامی ہنچ، من ہر نہ!»

ہنچ بیلیم ردم کی نہ دئییم. نئچہ لحظہ سکوت دا گنچدی. سونرا حجی بابا منہ باخارکن دئدی: «باخ گؤرو..م، کؤ کوندہ، سن، بونو، نظر دہ آل کی، یانی باخ گؤر، قاباکی شورا زامانی، کیم لہ قازاندی، کیم لہ یوخ؟ کیم لہ قورو یئردہ قالدی؟ کیم لردہ پول کورہ دیلر؟ کیم لردہ یازیق اولدولار؟»

لاپ بئلہ کیریخان کیمی اولموشدوم. یانی گیجہ لن کیمی. ائشیدمیشدیم کی بعضی لری خہ شہ خہ شہ مین لیق قازاندی، کندین جاوانلاریدا شہردہ فہلہ لیغہ مجبور قالدیلار.

حجی بابا دئدی: «یانی..! سنین نظریہن؟ قاباکی شورا، شورا اولاندان قابا..ق؟ نہ یی وارایدی؟ ایندی نہ یی وار؟»

دئدیم: «واللہ حجی بابا، منیم کی یاشیم بونا بوی وئرمز، آما کندیلیردن ائلہ بئلہ سی، قاچاق-قوچاق، بیر سؤزلر ائشیدمیشہم دا..»

دئدی: «سن ائلہ او قاچاق-قوچاق ائشیددیکلریندہن سؤیلہ ہلہ.»

دئدیم: «نہ مہ نہ دئییم آخی، یانی کندیلیر دئییرلر کی، شورا! ائلہ شورا گوجونہ ایدی کی اؤزونہ ماشین آلدی..، باغ آلدی..، حہ یہ طین دہ بییشیب یئکہ حہ یط آلدی..، یوخسا ہنچ زادی کی یوخویدور..»

حجی بابا گولومسہ یہن کیمی اولدو، مندہ گولومسہ یہرک دئدیم: «ہلہ بونودا دئییرلر کی اوتانماز اوتانماز، او آغ ساققال چاغیندا، آغ ساققالیندان اوتانماییب، یازیق آروادی نین اوستونہدہ بیر جاوان آروادا آلدی.»

حجی بابا سونرا بئله سؤیلهدی: «ساح پول هئج وقت آرتماسادا

قوتولماز

ساح پولو آپاریب

باتیرماق اولماز

اونلارین کی پولو گئدیر قاییتیمیر

اوجور پوللار

ساح پوللارا قاتیلماز.»

سؤیله دیکلرینی بیر سال-چیخ ائله دیم. بئله باش تاپدیم کی «کهسمه قاراباغی» ایله حجی بابا، سؤزون لاپ ممد قولو» سون دئییب دیر. آما گینه ده من بونو قبول ائلییه بیلیمیردیم دوز او زامانا کیمی کی گینه پالاسین قولاغی آلتی، آپاریلان پوللاری یئرینده گوردو.

بئله لیکله بو سؤزلرین اوستوندن نئچه گون گئچدی. هر گون ده صبح اذانیدان قاباق مچیدده اولاردیق کی نامازی وقتینده قیلاق، آما چوخ زامانلار جهوهه عمی بئوهقتده قالاردی. اونودا ایسته یردی کی گئج کلمه گینی، دوروب «ورت-باسدیر» ائله سین، حجی بابایا زورو چاتیب، هردهن اونا دییه ردی: «اؤین بیخیلماسین حجی عمی، اؤزویهن کی رحمن کلمیر هئج، بو یازیق نوهیهن اوره گین یانسین کی بو جاوانی بو قدهر صبح یوخوسوندان قویما. اؤزون کی بیلیرسن، صبح یوخوسو چوخ شیرین اولار.»

حجی بابادا دییه ردی کی، اولسون، تئز دوران آپارار.

آما بیر گون گینه صبح تئزدن مچیده گئدیردیک کی بیردهن بیره، نئچه جاوان، اوتانماز اوتانماز، باشلارینا بیر تای آرواد جورابی گئچیردیب، بیزیم یؤلوموزو کهسیب، چوخلو یوباندیراندان سونرا، هله جیلریمیزی ده سويدولار.

منده هیرسیمدهن آرجا قالیردیم پانديام. آما نئیلیه بیلردیم، ترپه شسه ایدیم نئچه یاندان بیله میزی شیل-شوت سالاردیالار.

هله، یول کهسه نلر جیب لری میزی سویوب، گئده نندن سونرا، حجی بابا بیر فیکیره گئدیب، بارماغینی دیشله ییب، بئله سؤیله دی:

«من هئج یئرده "من" دئمهدیم

اوغلان بوردا بیر ایش واردی

من کیمسه به "سن" دئمهدیم

اوغلان بوردا بیر ایش واردی.»

دئدیم: «حجی بابا نه دن دانیشیرسان؟»

دئدی: «دئییره م یانی، مگر! بیر نفردهن سونرا! کیم بیلردی کی بو گون منیم جیب ایدمه بیر بئله پول اولاجاق کی اونا تاما حالنمیش

اولا؟!»

سونرا بئله سؤیله دی:

«ایلر بو یو دوز دانیشدیم

دوز ایله شدیم دوز چالیشدیم

دوز ایشلرده دوز قاتیشدیم

اوغلان بوردا بیر ایش واردی.»

دئدیم آخی سن بیلیرسن یانی بو کیمین ایشی دیر؟»

دئدی: «آز چکمز بیله نه..را!»

سونرا گوره ک نه یؤیله دی، منده عرض ائیله ییم هامی نیزی ن ساغلیغینا...

«کیمین پیشیکینه پیشده

کیمین تویوغوننا کیشده

دئمهمیشم هئج بیر ایشده

اوغلان بوردا بیر ایش واردی.»

هر حالدا مچیده چاتدیق. بیر آز گئج اولموشدور. آما آلاهیین کؤمکی ایله ناماز باشلانانا بیز اؤزوموزو یغتمیشدیک.

جهوهه عمی ناماز دوعادان سونرا، اؤزون نیگرانلیغا ووروی دئدی:

«حجی عمی ائوین تیکیلین، بو گون گئج گلیب، بیزی نیگران قویدوز»

حجی بابادان اؤنجه من دئدیم: «واللا بیله میزی آلاهی قورتاردی، یوخسا اؤلوموزده هئج مچیده چاتدیرا بیلمه جکدیک.»

حجی بابادا ماجرانی باشدان دیبه دئدی. جهوهه عمی دئدی: «هله الحمدلله سلامت سیز، آما آخی سن دئییردین کی تئز دوران

آپارار!»

-: «گینه ده ائله تئز دورموشدولار، آپاردیلار.»

مچید اهلی بو جاواجا خوشلانیدیلار، آما حجی بابا دئدی:

«هله جهوهه عمی من او پوللار ایله مچیده قند چای آلاقییدیم. ایندی آلاهی ایشیوی راست گتیرسین، واریندی منه بیر آرجا بورج

وئر، اینشاللا تئزلیکجه قایتارارام.

جهوهه عمی ده کی نئچه یول حجی بابادان بورج آلمیشدی، قالدی کی نئیه سین، آما دئمک اولار کی ایسته دی مچید اهلی ایچینده

اؤزون یاخجی بیله ندرسین، جیب ایندن پولو چیخاردی کی حجی بابایا وئرسین، گؤزلریم دوز که لیمه چیخدی. آخی پوللار،

هامان پوللاریدی کی حجی بابانین جیب ایندن وورموشدولار کی جهوهه عمی اونلاری بیر تای آرواد جورابی نین ایچیندهن

چیخاردیب، حجی بابایا وئردی. لاپ بئله آرجا قالمیشدی کی دوغوردان ائله بورنوز چیخاردام.

بوندا ایدی کی حجی بابانین کؤنلو جوشوب، بئله سؤیله دی:

«هر کیم

اؤز خئیری اوچون

قالانین ۲۷ نجی صحیفه ده وخویون

صفحه ۲۷:

«ایش» ناغیلی نین قالانی، ۲۹ نجو صحیفه دن:

اؤز گه یه خئیر ایسته مه سه!

شیطانین

کچ یولونو

دومبه له دوز ایزله بیییری،

خالقا

خئیر ایسته یه نین

آلاه الیندن یاپیشار

شیطانین کچ یولونا

قویماز یاغین،

نه گۆزه..ل،

گهل

حجی بابا دیهن

سؤزلره سن بیر قولاق آس،

عشق اوباسیندا

عذاب اولسادا..

عشقی اودودور.

بویله عشقین اودونا

مین کره من قوربان اولوم

بویله عشقین اودونا

مین کره من قوربان اولوم